

สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการระดับเขต (RW) ภาคตะวันออก ครั้งที่ 3/2552

.....

ความเป็นมา

ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตร มีนโยบายและแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร ในเรื่องนวัตกรรมส่งเสริมการเกษตรและการจัดการความรู้ (Knowledge Management) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตร ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยต้องรับข้อมูลข่าวสารและประมวลผลความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว เหมาะสมกับสถานการณ์ สร้างวิสัยทัศน์ และปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการให้เป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพ และมีการเรียนรู้ร่วมกัน กรมส่งเสริมการเกษตรจึงได้กำหนดให้การดำเนินการจัดการความรู้ (KM) ของหน่วยงานเป็นตัวชี้วัดตามคำรับรองในการปฏิบัติราชการด้วย และในปีงบประมาณ 2552 กรมส่งเสริมการเกษตรได้จัดสรรงบประมาณภายใต้โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าที่ปลอดภัยได้มาตรฐาน ให้สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3 จังหวัดระยอง ดำเนินการจัดเวทีสัมมนาเชิงปฏิบัติการระดับเขต (RW) ในเรื่องการบริหารจัดการความรู้ จำนวน 3 ครั้ง และต้องได้องค์ความรู้จากการจัดเวทีสัมมนาเชิงปฏิบัติการระดับเขต (RW) จำนวน 9 เรื่อง ซึ่งในการจัดครั้งนี้ จึงได้กำหนดไว้ 6 ประเด็น คือ ความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัยและได้มาตรฐาน ความสำเร็จในการส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตพืชไร่ (มันสำปะหลัง) ความสำเร็จการดำเนินงานโครงการศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง ความสำเร็จในการดำเนินงานการจัดตลาดสินค้าเกษตร สรุปผลการดำเนินงานและความสำเร็จในการดำเนินงานการจัดการความรู้ของหน่วยงาน และการประเมินและสรุปผลการดำเนินวิสาหกิจชุมชน ปี 2552

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสรุปผลความสำเร็จในการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร ประจำปี 2552
2. เพื่อสรุปผลการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร ปี 2552
3. เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจหลักของกรมส่งเสริมการเกษตร
4. เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามระบบส่งเสริมการเกษตร
5. เพื่อเสริมสร้างขบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการความรู้ (KM)

บุคคลเป้าหมาย

1. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงระดับจังหวัด
2. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐานระดับจังหวัด
3. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมการผลิตพืชไร่ระดับจังหวัด
4. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานจัดการตลาดนัดสินค้าเกษตรระดับจังหวัด
5. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้(KM)ระดับจังหวัด

6. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ระดับจังหวัด
7. เกษตรจังหวัด
8. ผอ.ศูนย์ปฏิบัติการและเจ้าหน้าที่ ของศูนย์ จำนวน 1 คน
9. ข้าราชการและลูกจ้างที่ปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ สังกัด กรมส่งเสริมการเกษตร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
10. คณะทำงานจัดการความรู้ของสำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 3 จังหวัดระยอง

วิทยากร

จากกรมส่งเสริมการเกษตร

ขอบเขตเนื้อหาและวิธีการสัมมนา

1. การบริหารจัดการคลังความรู้และการนำความรู้ขึ้น K-Center
2. กฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานส่งเสริมการเกษตร
3. ประชุมเกษตรจังหวัดและหัวหน้าส่วนสังกัดสำนักพัฒนาการเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรมส่งเสริมการเกษตร (ความสำเร็จในการบริหารงานส่งเสริมการเกษตร)
4. การนำเสนอความสำเร็จการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร จำนวน 6 เรื่อง
  - 4.1) การผลิตพืชปลอดภัยและได้มาตรฐาน
  - 4.2) การเพิ่มผลผลิต (มันสำปะหลัง)
  - 4.3) ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง
  - 4.4) การจัดการตลาดสินค้าเกษตร
  - 4.5) สรุปผลการดำเนินงานและความสำเร็จในการดำเนินงานการจัดการความรู้ของหน่วยงาน
  - 4.6) การประเมินและสรุปผลการดำเนินวิสาหกิจชุมชน ปี 2552
5. แบ่งกลุ่มตามกิจกรรม ให้สมาชิกกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีวิทยากรให้ข้อมูลเพิ่มเติม โดยใช้กระบวนการ KM
6. สกัดข้อมูลจากการแลกเปลี่ยนรู้เป็นองค์ความรู้ (KA)

งานตามระบบส่งเสริมการเกษตร

ระบบสนับสนุนการปฏิบัติงาน

- ข้อมูลสารสนเทศ
- วิชาการ/เทคโนโลยี
- พัฒนาบุคลากร
- แผนงาน ติดตาม นิเทศ ประเมินผล
- ข้อมูลสารสนเทศ
- ประชาสัมพันธ์

ระบบปฏิบัติงานในพื้นที่

1 ข้อมูล

2 แผนพัฒนาการเกษตร

3 การเรียนรู้

4 การบริการ

5 กลุ่ม / เครือข่าย

3

ปฏิทินการปฏิบัติงานตามระบบส่งเสริมการเกษตร ปี 2553

เดือน	วันที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31		
เดือน 2553																																		
พฤษภาคม 2552																																		
มิถุนายน 2552																																		
พฤษภาคม 2553																																		
มิถุนายน 2553																																		
พฤษภาคม 2553																																		
มิถุนายน 2553																																		
พฤษภาคม 2553																																		
มิถุนายน 2553																																		
พฤษภาคม 2553																																		
มิถุนายน 2553																																		
พฤษภาคม 2553																																		
มิถุนายน 2553																																		

หมายเหตุ : สัปดาห์ที่ 1 คือสัปดาห์แรกที่มีวันทำการ 5 วัน

■ : เสาร์-อาทิตย์และวันหยุดนักขัตฤกษ์

สัปดาห์ที่ 1 : ติดตาม นิเทศ และ ประชุม DM

สัปดาห์ที่ 2 : กิจกรรมในภาพรวมระดับเขต / ประเทศ

สัปดาห์ที่ 3 : สัปดาห์สำหรับ DM

สัปดาห์ที่ 4 : ติดตาม นิเทศ และ ประชุม MM

4

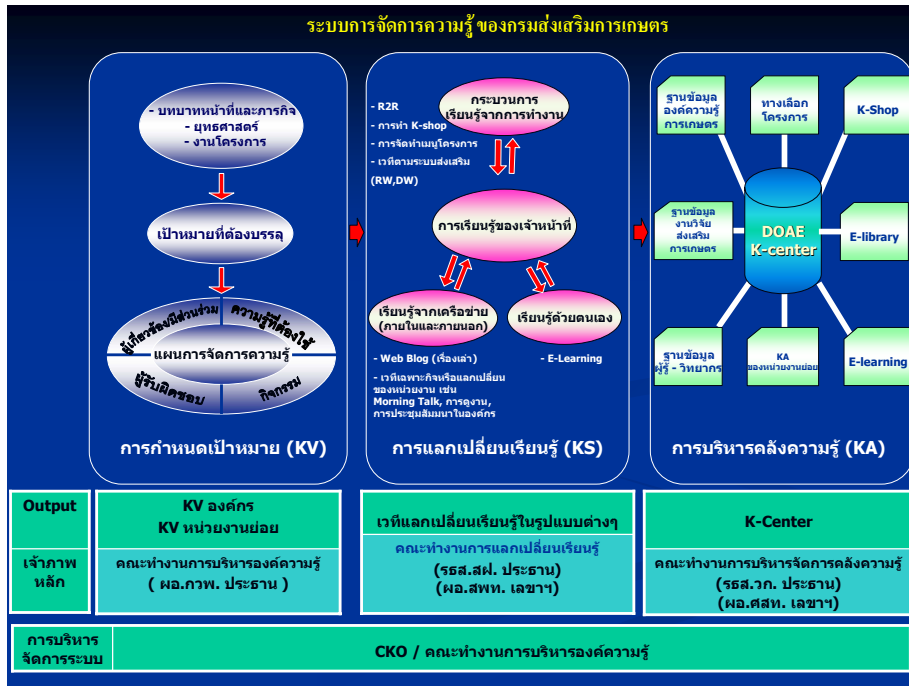
“การบริหารจัดการองค์ความรู้”

(Knowledge Management : KM)

5

การจัดการความรู้ ปี 2552

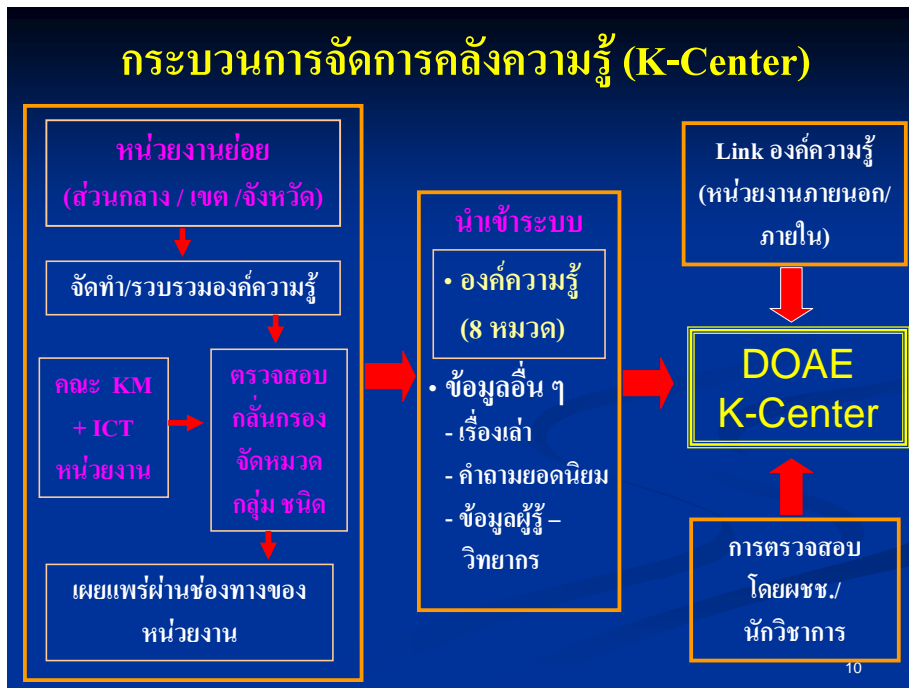
ยุทธศาสตร์	โครงการ	เป้าหมายการจัดการ ความรู้ (องค์ความรู้)
1. การเสริมสร้างความเข้มแข็ง ของเกษตรกร ครอบครัวยุทธกร องค์กรเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และ ชุมชนเกษตร	โครงการส่งเสริมและพัฒนา วิสาหกิจชุมชน (จำนวน 17,600 คน)	กระบวนการพัฒนา วิสาหกิจชุมชน
2. การส่งเสริมการผลิตและจัดการ สินค้าเกษตร	โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้า เกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน (จำนวน 310,940 คน)	การส่งเสริมการผลิตพืช ตามระบบรับรอง มาตรฐานคุณภาพ GAP
3. การให้บริการทางการเกษตรและ ช่วยเหลือเกษตรกร โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการ ให้บริการงานส่งเสริมการเกษตร	โครงการศูนย์เรียนรู้การเกษตร พอเพียง (จำนวน 41,240 คน)	การจัดการฟาร์มภายใต้ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จัดการความรู้ในเรื่องอะไร?

- **ปฏิบัติงานตามภารกิจหลักของกรมส่งเสริมการเกษตร**
ผ่าน **เวที**ตามระบบส่งเสริมการเกษตร
- **ปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์/นโยบาย**
ผ่าน **เวที**ตามระบบส่งเสริมการเกษตร/โครงการ
- **ปฏิบัติงานในหน่วยงานย่อย**
ผ่าน **เวที**ของหน่วยงาน/สื่อ
- **ปฏิบัติงานภาคเกษตร**
ผ่าน **เวที**ของหน่วยงาน/สื่อ

8

การจัดหมวดองค์ความรู้ใน K-Center

๘ หมวด ตามภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร

■ ภารกิจหลัก

1. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต
2. การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และ วสช.
3. การให้บริการทางการเกษตร
4. การศึกษา วิจัย และพัฒนางานด้านส่งเสริมการเกษตร

■ ภารกิจสนับสนุน

5. การจัดการความรู้ในองค์กร
6. การบริหารจัดการแผนงาน / โครงการ และงบประมาณ
7. การพัฒนาบุคลากร
8. การพัฒนาระบบสารสนเทศ

การจัดการความรู้

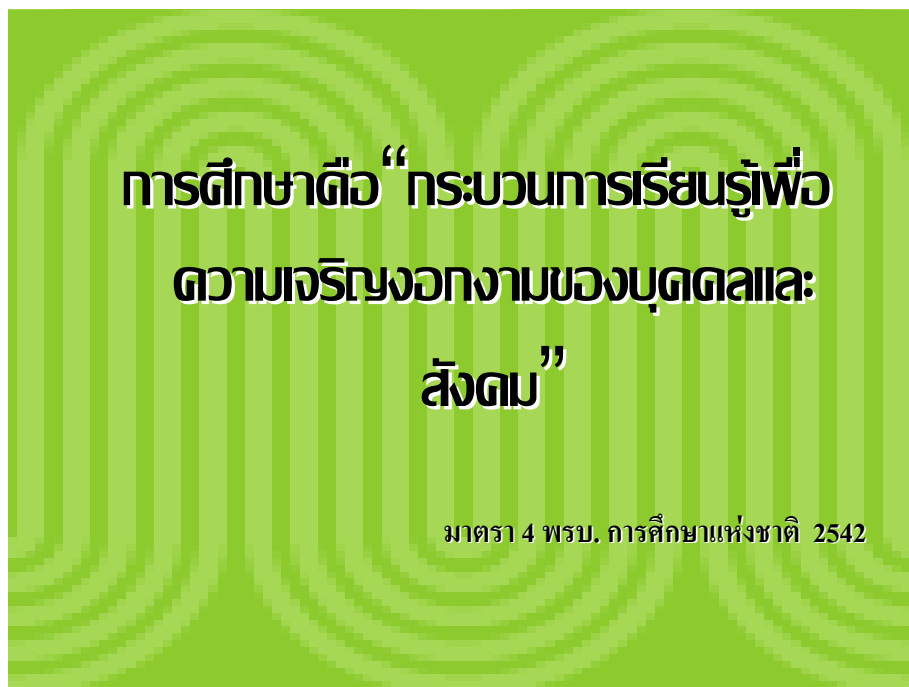
โดย

บุญรัตน์ สุขมาก

กองวิจัยและพัฒนาส่งเสริมการเกษตร

research20@doae.go.th

การตีक्षा

: การปฏิบัติ การลงมือทำ

หรือการฝึกฝนจนบรรลุผล

เสด็จรพงษ์ วรรณปก

มคชน 24 มี.ค.52

A colorful illustration of a young girl with long brown hair lying on her stomach in a field of green grass and yellow daisies. She is wearing a white tank top and has her feet tucked up near her face. A blue butterfly is on the left, and a brown butterfly is in the middle. The background is a soft, glowing green and yellow. There are several green circular bokeh effects scattered throughout the scene.

การเรียนรู้คือการเปลี่ยนแปลงจากเดิม
ที่ “ทำไม่ได้” มาเป็น ทำได้

www.yentay.com

ดร. โกวิท ปรชชาติพฤกษ์, 2545
สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ

การเรียนรู้ : 3 องค์ประกอบหลัก

1. เรียนอะไร
2. เรียนอย่างไร
3. บรรยากาศในการเรียนรู้

ดร.โกวิท ประวาลพุกษ์, 2545
สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ

การจัดการความรู้

- **Identify** ระบุ ค้นหา กำหนดความรู้
- **Capture** เก็บสะสม รวบรวมความรู้
- **Select** ประเมินคุณค่า
  - ตรงกับที่ต้องการไหม?
  - เป็นความรู้ระดับใด
- **Store** เก็บเป็นฐานข้อมูลขององค์กร
- **Apply** นำไปประยุกต์ใช้
  - LBD
  - Show + Share
  - Reflection
- **Sell** เอาจุดความรู้ไปใช้ประโยชน์

อ้างอิง : ดร.วาทันท์ ภูเจริญ

กระบวนการจัดการความรู้

(Knowledge Management Process)

1. การบ่งชี้ความรู้ (จัดความรู้ไว้บ้าง)
2. การสร้างและแสวงหาความรู้ (ความรู้ที่มีอยู่แล้วและพู่ใจผู้ที่เกี่ยวข้อง)
3. การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ (รวบรวมเป็นหมวดหมู่, จัดประเภท)
4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้ (เรียบเรียงปรับปรุงเนื้อหา)
5. การเข้าถึงความรู้ (เผยแพร่ให้เข้าถึงได้สะดวก)
6. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (**Cop**, พี่เลี้ยง, แลกเปลี่ยนเรียนรู้)
7. การเรียนรู้ (**Learning by Doing**)

กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง Change Management Process

1. การเตรียมการและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
2. การสื่อสาร
3. กระบวนการและเครื่องมือ
4. การเรียนรู้
5. การวัดผล
6. การยกย่องชมเชย

สำคัญที่สุดของการจัดการความรู้
คือ SSS
(Success Story Sharing)

อ้างอิง: ดร. วิจารณ์ พานิช

รู้จัก รู้จริง รู้แจ้ง

การจัดการความรู้แบบไทย

สุ จิ บุ ลี

- **สุ** คือ คุยกัน เข้าสังคม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ อ่าน ฟัง เปิดหู เปิดตา เปิดโลก เปิดทัศนคติ (Open Mind)
- **จิ** คือ เรียบเรียงความคิด เชื่อมโยงของเก่าของใหม่ “เปิดใจ” (Open Heart) เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เปิดโอกาสให้ตนเอง
- **บุ** คือ เกิดคำถามในใจที่น่าพิศวง นำทดลอง เอาไปลองปฏิบัติดู เป็นการ “เปิดแรงผลักดันภายใน” (Open Will)
- **ลี** คือ ลิขิตลงที่ใจ ค้นพบแล้ว ลงมือทำจนคิดเป็น (Tacit knowledge) คลายความสงสัย คลายปมจนได้แล้ว

อ้างอิง: ดร.วิรัชทร์ ภูเจริญ

Chk.Net

Citk.Net

สุนทรียสุนทนา

- ⋮ เป็นการคุยกันแบบ เปิดทัศนคติ เปิดใจ เปิดแรงผลักดันภายใน
- ⋮ เกิดขึ้นได้โดย ไม่ทับถมกัน ฟังเชิงลึก ไม่หาแพะ ไม่หาจำเลย ไม่พิพากษา ไม่ต้องหาข้อสรุปที่เป๊ะๆ
- ⋮ ทำบ่อยๆจะได้ทุนทางสังคม ทุนทางใจ และทุนทางสติปัญญา

อ้างอิง: ดร.วิรัชทร์ ภูเจริญ

Citk.Net

จะจัดการความรู้ที่ไหนและในเรื่องอะไรบ้าง

- กับงานตามระบบส่งเสริมการเกษตร
- กับงานตามยุทธศาสตร์
- ภายในองค์กรย่อยในการเกษตร

Cikl-Net

ทำไมต้องจัดการความรู้

➤ เพื่อตอบตัวชีวิต (TRIS)

➤ เพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กร

wans:nu   ➔   คน
                  ➔   งาน
                  ➔   องค์กร
                  ➔   เบบบ,ส่งตม

(ตัวอย่าง) สรุปผลการดำเนินงานการจัดการความรู้ ปีงบประมาณ 2551

หน่วยงาน.....

1. เหตุผลความสำเร็จ (ที่นำการจัดการความรู้เข้าไปใช้ปฏิบัติงาน)
2. เป้าหมาย/วัตถุประสงค์การดำเนินงาน (ที่นำการจัดการความรู้เข้าไปใช้ปฏิบัติงาน) เช่น
  - 2.1 ใช้ KM ทำงานอะไรบ้าง
  - 2.2 ใช้ความรู้อะไรบ้างในการทำงานให้บรรลุผล
  - 2.3 อื่น ๆ
3. วิธีการดำเนินงาน (ทำกับใคร/ทำที่ไหน/ทำอะไร/และอื่น ๆ)
4. ผลที่เกิดขึ้น มีอะไรบ้าง ?
5. องค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้น มีอะไรบ้าง ?/จัดเก็บไว้ที่ไหน/อย่างไร ?
6. ข้อคิด/ข้อเสนอแนะ ที่เกิดขึ้นมีอะไรบ้าง ?
7. อื่น ๆ

